

Finanslovsforslaget for 2013

Den 27. august 2012
Sagsnr. S-2012-539
Dok.nr. D-2012-
nl/bba/rc/kmr/ks

Regeringens finanslovsforslag for 2013 har en række hovedprioriteringer, der flugter godt med AC's dagsorden, idet der er stor fokus på uddannelse, beskæftigelse og vækst. Blandt regeringens stærke prioriteter er bl.a. investeringer i vækst og beskæftigelse, særlig ungeindsats og uddannelsesløft for de ledige, flere i uddannelse og højere kvalitet samt forskning og udvikling som drivkraft for vækst.

I dette notat findes en kort gennemgang af nogle af finanslovsforslagets hovedpunkter vedr. uddannelse, forskning, beskæftigelse, arbejdsmiljø og erhvervs politik.

Taxameterløftet fortsættes

Det er opløftende og konstruktivt, at regeringen forlænger taxameterløftet for de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser tre år frem. Taxameterløftets fortsættelse har været et kardinalpunkt for AC i forhold til regeringens finanslov, og det er ingen hemmelighed, at AC's politiske arbejde for en fortsættelse af taxameterløftet har haft vanskelige vilkår.

Løkke-regeringens finanslovsforslag fra sidste år indikerede således, at en fortsættelse af taxameterløftet ikke kunne tages for givet. Taxameteraftalens ordlyd om, at taxameterløftet *fra* 2012 skal udgøre 5.000 kr. var i Løkke-regeringens sidste finanslovsforslag blevet ændret til *i* 2012. AC har derfor det seneste års tid vedholdende gjort det nye hold af politiske ordførere opmærksom på den forventning om en fortsættelse af taxameterløft, der ligger i den politiske aftale med det lille ord "*fra*" 2012.

Det forhold, at man på visse universitetsuddannelser i perioden har udvist en manglende evne og en politisk tonedøvhed i forhold til at levere kvalitetsløft for de ekstra bevilligede uddannelsespenge, gjorde det ikke nemmere at bede om en fortsættelse af taxameterløftet. AC vil derfor gerne kvittere regeringen for at udvise tillid til universiteterne som samlet system.

Taxameterløftet for samfundsvidenskab og humaniora er med regeringens finanslov finansieret til og med i 2015. AC vil i det kommende år fremlægge argumenter og dokumentation for behovet for et permanent taxameterløft og indlede nærmere dialog med universiteterne om uddannelsernes kvalitetsniveau.

Finansiering af meroptag på uddannelserne

Ligeledes er det godt og nødvendigt, at regeringen anviser fuld finansiering af det store optag af studerende på de videregående uddannelser

og heraf afledte udgifter til SU. For 2013 afsætter regeringen således ekstra 900 mio. kr. til øget uddannelsesaktivitet - og tilhørende SU - for alle de videregående uddannelser.

AC's vurdering af realiserbarheden i regeringens ambition om øget uddannelsesniveau blandt kommende ungdomsårgange, hænger tæt sammen med den fortsatte vilje til at anvise den påkrævede finansiering. I samme moment, er det afgørende for AC at understrege, at regeringens uddannelsesmålsætninger skaber store kvalitetsudfordringer for universiteterne og de andre videregående uddannelsesinstitutioner. Det er fint, at regeringen med de ekstra midler, leverer sin del til ambitionens opfyldelse. Men tilbage står en fortsat indsats på uddannelsesinstitutionerne i forhold til at sikre, at det høje optag ikke medfører glidende kvalitetspres på uddannelserne.

Status quo på forskningen, men ro på universiteternes økonomi

Regeringen lægger op til samlede forskningsinvesteringer på 1,07 pct. af BNP i 2013 – mod 1,08 i 2012. Der er tale om at fastholde et højt ambitionsniveau på 20,2 mia. kr. i det samlede offentlige forskningsbudget, men altså også om status quo, hvad investeringer angår. I betragtning af den ringe udvikling i BNP er der først og fremmest tale om at træde vande i vanskelige tider, og regeringen har stadig til gode at vise, at 1 pct. målet er et gulv under og ikke et loft over forskningsinvesteringerne, som uddannelsesministeren ofte udtaler.

Regeringen har afsat en reserve på samme niveau som globaliseringspuljen på ca. 11 mia. kr. til at videreføre globaliseringsindsatsen efter 2012. Disse penge er først og fremmest brugt til at fylde skrænterne op på forsknings—og uddannelsesområdet særligt for 2013, men også på visse områder for 2014 og 2015. AC finder det meget positivt, at regeringen foreslår basismidler på det nuværende niveau tre år frem, og derudover er der også fundet ca. 1,6 mia. kr. til nye forskningsbevillinger på ministerområderne. Desuden er der afsat 6,5 mia. kr. i 2012 og 2013 til mere universitetsbyggeri, herunder modernisering af laboratorierne. Endelig er der afsat ekstra midler til videnpilotordningen.

Der er dog fortsat ikke-disponerede reserver på § 35 på 770 mio. kr. for 2013 og ca. 1,5 mia. kr. for hvert af årene 2014 og 2015. Regeringen lægger op til, at disse midler udmøntes sammen med de øvrige partier i forbindelse med forhandlingerne om finansloven i efteråret.

Regeringen foreslår selv en fordeling af de resterende 770 mio. kr. hvor særligt strategisk forskning samt innovation og entreprenørskab tilgodeses. Der foreslås afsat 240 mio. kr. til investeringer i strategisk forskning inden for miljø, sundhed, fødevarer og fremtidens produktionssystemer, og i alt 307 mio. kr. til en række af ordningerne vedr. innovation og entreprenørskab under Rådet for Teknologi og Innovation. Der foreslås også afsat 140 mio. kr. som bl.a. kan anvendes til Det Frie Forskningsråd, herunder karriereudvikling for unge forskere.

Alt i alt er der tale om, at regeringen har lagt sig fast på et finanslovsforslag med en god fremadrettet soliditet i universiteternes økonomi, mens der i princippet kun er lagt op til politisk forhandling om midlerne til forskningsrådene, Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskning og Rådet for Teknologi og Innovation. I den sammenhæng er det vigtigt at påpege, at en ikke uvæsentlig del af forskningsrådenes midler også bidrager til universiteternes økonomi. Men det er altså her, regeringen har valgt at lægge op til forhandling om prioriteringerne.

Endelig har regeringen valgt også at fylde skrænter op i forhold til kvalitetsudvikling, videnbaseret forskning og forskning i professionsfagene bl.a. ved at afsætte 125 mio. kr. i 2013 til opbygning af videntcentre på professionshøjskolerne og ekstra 230 mio. kr. i 2013 til en stærkere kobling mellem teori og praksis.

Ærgerlig prioritering på arbejdsmiljøområdet

På arbejdsmiljøområdet foretager regeringen en såkaldt "målretning" af midlerne i Forebyggelsesfonden. Det indeholder bl.a.

- Økonomisk støtte til arbejdsmiljørådgivning. Offentlige og private virksomheder i særligt nedslidningstruede brancher skal kunne få økonomisk støtte til rådgivning fra autoriserede arbejdsmiljørådgivere
- Forebyggelsespakker. Der afsættes midler til forebyggelsespakker til brug for private og offentlige virksomheder i særligt nedslidningstruede brancher
- Bedre seniorarbejdsliv. Der igangsættes konkrete udviklingsprojekter, hvor virksomheder udvikler og afprøver en seniorpolitik.

Det er efter AC's vurdering alt for ensidigt, at regeringen med finanslovsforslaget fortsat kun ønsker at fordele midler til forebyggelse i de særligt nedslidningstruede brancher.

Identifikationen af de særligt nedslidningstruede brancher er baseret på det traditionelle arbejdsmiljøsystem, hvor den fysiske nedslidning i industrisamfundet var det primære problem. AC er af den klare opfattelse, at det på nutidens arbejdsmarked ikke er rimeligt at videreføre en så ensidig satsning i forhold, at stress og psykisk nedslidning er et stigende arbejdsmiljøproblem, der rammer særdeles bredt på tværs af alle brancher og jobgrupper.

Det er dog positivt, at den særlige tilsynsindsats i forhold til det psykiske arbejdsmiljø, som også er kommet med i aftalen, trods alt også kommer til at dække højtuddannede.

Stadig uafklaret situation for de udfaldstruede ledige

Offentliggørelsen af finanslovsforslaget indeholder ikke afgørende nyheder på arbejdsmarkedets område. Ugepakkens elementer var annonceret i forvejen og en redningsplan for de mange ledige, som står til at miste dagpengere retten til nytår, er stadig "i proces".

AC har i en tidligere ACTuelt vurderet regeringens udspil til en ungepakke IV, som værende utilstrækkelig. Formand for AC, Erik Jylling, udtalte i den anledning; "Regeringens ungepakke er desværre for uambitiøs. Vi har rekordhøj og fortsat stigende dimittendledighed. I forhold til det foreslår regeringen 110 ekstra videnpiloter i 2013 samt muligheden for en række jobrotationsprojekter, der ikke er velegnet for akademikerarbejdsmarkedet. Vi har behov for at komme op på en større klinge i forhold til problemernes omfang."

Den store gruppe af udfaldstruede ledige kan heller ikke i finanslovsforslaget finde nyt håb. Beskæftigelsesministeren havde indkaldt arbejdsmarkedets parter til en drøftelse d. 17. august, men siden er der ikke kommet nyt om den videre proces. Der kan dog noteres, at regeringens mest sandsynlige aftalepart i forhold til den samlede finanslov, Enhedslisten, har som største prioritet, at der skal iværksættes en redningsplan til denne målgruppe. AC er kommet med et bud på en redningsplan, der blandt andet indeholder en yderligere styrkelse af videnpilotordningen, en særlig efteruddannelsesindsats i 2013, midler til en håndholdt indsats i Akademikerkampagnen samt bedre mulighed for genoptjening af dagpengereetten.

For få initiativer målrettet små virksomheder

I foråret blev udviklingspakken til små og mellemstore virksomheder vedtaget. Den indeholdt reetablering af FIH, en specialiseret erhvervsbank rettet mod finansiering af små og mellemstore virksomheder, etablering af en landbrugsfinansieringsbank, 15 mia. kr. til eksportlån og 20 mia. kr. til eksportgarantier (via EKF) og en styrkelse af Vækstfonden med 550 mio.kr. til vækstkautioner og 500 mio. kr. til ansvarlige lån.

Vækstfondens produkter, både vækstkautionerne og de ansvarlige lån er betinget af, at virksomhederne får et lån fra et pengeinstitut, og adgangen til disse lån er ikke blevet lettere for små virksomheder. Så AC beklager, at finansloven 2013 ikke har mere at tilbyde små virksomheder i en tid, hvor mangel på risikovillig (udviklings)kapital er akut.

Rabat til danske virksomheder når de investerer i ny driftsteknologi, apparatur og maskiner mv. ved at øge afskrivningsgrundlaget med 15 pct. er et godt initiativ, som AC hilser velkomment. Rabatten giver en håndsrækning til virksomheder, der aktivt udvikler og fornyr sig og dermed bidrager til at sikre Danmark vækst og beskæftigelse.

Rabatordningen vil dog primært gavne mellemstore og store virksomheder. AC savner initiativer målrettet mindre virksomheder i finanslovsforslaget for 2013. Fuldt fradrag på skattemæssige underskud fra tidligere år, når en virksomhed begynder at give overskud, kunne være en måde at hjælpe de små udviklingsorienterede virksomheder.

Tiltrængt sanering af erhvervsstøtteordninger

Der er lagt op til en beskæring af erhvervsstøtten med 2 mia. kr., der primært hentes via skattesystemet, udløb af eksisterende erhvervsstøtteordninger, afvikling af støtteordninger til energirenovering af boliger

og lønsumsafgifter, dvs. skat på virksomhedens lønudgifter. Endelig foreslås det, at 240 mio. kr. fra Højteknologifonden omprioriteres til fordel for universiteternes og sektorforskningsinstitutionernes basismidler. AC støtter, at regeringen nu er kommet med et udspil til, hvordan erhvervsstøttemidlerne kan omprioriteres og bringes i spil på andre områder, hvor der i disse år er behov for en styrket indsats.

Øget konkurrence og offentlige-private partnerskaber

I finanslovsforslaget fremgår det, at der skal anvendes 22 mio. kr. på en styrket vejledning om konkurrencereglerne, der skal have til formål at fremme samarbejdet mellem offentlige og private virksomheder for derved at øge effektiviteten og skabe ny vækst og flere job. Det er dog ikke tilstrækkeligt at styrke vejledningsindsatsen.

Det aktuelle forslag om en begrænsning af annonceringspligten i kommunerne i forbindelse med offentligt udbud må også tages af bordet. En forudsætning for at private virksomheder kan byde på og træde ind i et samarbejde om at løse offentlige opgaver er naturligvis kendskab til opgavernes eksistens. En styrket vejledningsindsats må derfor kombineres med fjernelse af det aktuelle lovforslag om at begrænse kommunernes annonceringspligt for at opnå den ønskede positive vækst – og beskæftigelseseffekt.